

рукопис

Александар РИСТОВИЋ

ПРАЗНИК ЛУДЕ

ДОДИРИ ОДАСВУД

Не постоји ништа, тек
 неки сасвим мален предмет,
 нешто
 што се условно може назвати предметом,
 без облика,
 без чврстине, боје, покретљивости,
 без ширине или узине,
 без било којих опипљивих знакова постојања,
 а ипак постоји
 у нашој доброј вољи да га хоћемо видети,
 послужити се њиме
 или му ићи на руку,
 учинити са њим оно што нам налаже
 тренутни распоред других предмета,
 на пример:
 кључева, светиљке, клешта
 или вазда отворене бележнице.

ЗИД ПОСТОЈАЊА И НЕПОСТОЈАЊА

Ти моја ученице,
 пређи овај пут лаким кораком као да лебдиш изнад
 /околних предмета:
 за леђима су ти страшне слике,
 дангубе опијене танким вином,
 стршљени, дивљи пси, брда снега,
 за леђима ти је наслада и ишчекивање,
 празан простор,
 глас цркнуте корњаче,

сладострашће у виду једне лутке начињене од различитих
/костију.

Ти моја ученице, не осврћи се него пожури,
ако врата буду затворена,
прођи кроз пукотину
између зида и врата,
прођи кроз отвор на брави из које су извађени
/кључеви.

ЧЕТИРИ ПЕСМЕ О ВИНУ

Не ѿо Бодлеру

1.

Хајдемо онда на старомодан начин да говоримо о вину,
поцупкујући, додирујући се лактовима, удварајући се
/једно другом,
док ластавице обављају стотину послова између куће и
/околног плаветнила,
док руже још цвату, драга моја, као у прошлим песмама
/уз отворен прозор и нигде.

Не говори ли и онај други о вину, приврженик крчмица и
/огњишта?

Не говори ли и она друга о вину, Аристотелова ученица,
/у разговору с голотрбом винопијом?

И беседник у гостиони, за малим пултом, док су му уз
/колено, ружичасти обоје, овца и петао?

И путник у саонама, замућена погледа, дебелогуз, са по
/једним прстеном на сваком од дебелих
/прстију?

До јуче сте били у овој кући, но сада ћу вас потражити
/где другде,
за столом, свакако и испред чудотворног огледала,
голи од појаса надоле, изложени сте, из вечери у вече,
/слатком мучењу,
док привид уступа место реалним предметима: пруту, на
/пример, или злоупотребљеним оловкама.

Него, ево вас у изузетном положају и на изузетним местима,
ударили су вам у главу слава и новац, као и путовања из
/једне просторије у другу,

зато се и не либите оне девојке коју видите у убрзаним
/сликама,
зато сте и посегли за чашицом на чијој ивици је још увек
/траг нечијих накарминисаних уста.

2.

За тебе ова чашица вина, ти који ме ниси познавао и који
/умиреш од зависти што ме други
/познају,
за тебе ова чашица вина, ти госпођице, која вешаш о зате-
/гнуто узицу мокре свој грудњак
/и чарапе,
и ова друга за тебе, мој Сенека, док читам твој рукопис
/уз светиљку и ноћне бубе
/у окну,
и она друга до ње за тебе, крадљивче туђих стихова, међ
/којима ће се наћи бар један од
/ових које тек записујем.

Лако је наздрављати онима које не видиш, не чујеш, које не
/можеш ни дотакнути,
или онима, на пример, из гробљанске поворке што замичу за
/прво напупело дрвеће,
кап вина за покојника, такође, око којег су цвеће и свеће,
/и хартијане траке са златним
/натписом,
за покојника, исто тако, кап вина /на њеној уштиркованој ко-
/шуљи и марами око подбратка/.

Дође леп анђео и узме нам боцу из руке, те попрска околно
/зеленило са тек засађеним ру-
/жама,
и руже процветаше на радост оној којој су се свиђале руже
/у присећању на руже и друго;
за столом вино дође до госта у високим чизмама и са дрвеном
/играчком,
док нас не затекоше успомене на снег, љубавно очијукање
/и вином окрвављена уста.

Док ми уз брег, они низ брег, у искаљаној обући и смејући се
/од вина,
док ми са нашом мајчицом, они без своје матере, зарумењена
/образа и промуклих гласова,
док њихово псето мокри уз дрво, наше је уз лаковане ципеле
/и ципелице,

док ми држимо наш отежао ковчег, они су већ у кревету или
/бљују вино и мртвачки колач
/у лавор испод заљуљана кревета.

3.

Не ти прождрљивче, него ти други, што заплићеш ногама и
/језиком сваког боговетног попо-
/днева,
не ти разметљивице, него ти друга разметљивице, са свим
/оним што имаш: дојкама, ружичастим
/устима, у дослуху са боцом у
/којој су сабране разнолике замисли
/и досетке,
не ти који си још дечак као пауново перце међу кокошијим пери-
/ма, него онај други што хрче уз
/крупне сисе неке жене у поодмаклим
/годинама, пијан од првог вина,
/дабоме,
не ти који си нико и ништа, но онај други који је неко и нешто,
/док излази из крчме, румен од вина,
/поседујући оно што се не поседује,
/именујући оно што се не да именовати.
Не ти, царско вино, након лова, у шумској крчми, уз притајено
/огледало и међусобна сумњичења,
или ти вино неког самртника што се пијуцка у кући бесмртника,
/док је у сваком од окана мрља
/вечерњег руменила,
или ти, дословно вино, препуштено самоме себи, као када се
/говори о светлости, сведено на једно
/једино значење и употребу,
наравно, не ни ти вино, коме покушавам да приметим траг у
/некој песмици о вину, блесав од вина,
/држећи око струка ону која такође
/говори о вину, седећи уза ме, уз
/јутарње колаче и преписку.
Магаре нема појма о вину, но иде уз брег носећи госу што бос је,
/голотрб, а уз то и без пребријене
/паре као у богаташком сновиђењу,
/природнији од дрвета или дрвених
/предмета,
политичар у гомили истомишљеника, наливен вином, нема појма о
/вину, него су му на уму другачије
/слике: сељачка добра и фабрике, и
/ружичњаци у школском дворишту;
добро је вино за оног што је затечен у имагинираној вејавици

/и који ће ускоро међ познанике:
/станодавку и кћер јој чија једна
/сиса вири из кошуље као још једно
/лице,
не ваља вино за ону која је још ученица, али јурца тамо и овамо,
/говорећи латински као матерњи
/језик, но с нагласком будућег
/предграђа, на сваки гутљај подижу-
/ћи се изнад земље за два прста на
/травњаку с такође лебдећим травкама.

Има доброг вина и тамо где се мастилом чисте писци и њихове
/бубице;
сељачка пошта стиже предвече, али се испоставља да су то
/опет винске пошиљке: празнословље
/уз боцу и с домаћицом у кревету;
снег мету службеници да стигну до својих писаћих столова, до
/заточених листина и корпи за от-
/патке;
но ја сам у другом положају: зурим у оно што је преда мном,
/у хлеб и вино.

4.

Добродошла је чаша вина пред обасјаним огледалом у коме је
/сад друго лице множине, не ти ни ја,
/него ви слаткоуста госпођице,
сунчате час лево час десно раме, смакли сте грудњак и то је
/опет слика достојна поштовања као
и друге,
од непрекидног зеленила сад су зелени сто и постеља, али и
/вино пред украшеним лицем,
чује се зелена музика коју изводе на зеленим инструментима
/зелени ветропири и ветропирке.

Летећемо са једног места на друго у свиленим униформама и у
/исто тако зеленим хаљинама,
за то време су за столом уљудан гост и уљудна гошћа, са си-
/сицама које се виде кроз провидну
/хаљину као два ока,
спустићемо се на травњак пре него што студен удари у образе
/или нас прикује за још невидљива
/божја дрвета и крстаче,
у кући су већ обневидели гост и гошћа од вечерњег вина које
/шкропи постелно рубље и чарапе
/уденуте у ревносно очишћене ципелице.
Летећемо са књигама под пазухом као муж достојан жене и као
/жена достојна мужа уз свирку са

/затегнутих пругова,
над градом где су капљице крви у сваком окну, искључивши
/друге могућности сем могућности
/летења,
не допиру нам до уха ни поспрдни гласови, ни учмао глас сове,
/ни прасак ваздашњег дрвета,
тек звук ове реченице /што се држи друге, а ова је уз трећу/
/и чији је смисао различит у разли-
/читим годинама.
А сада је на реду чашица вина уз мален колач и маџе маукање
/испод заљуљаног стола,
или Аристотелово вино које негују дух ваздашњих расправа и
/помирљив дух воде, жита и
/постеле.
Седим самотан крај чаше вина, не погађају ме досетке суседа
/ни стихотворца у љубичастој
/униформи,
зрак светла обасјава моје ружичасте прсте око ружичастог
/стакаоца и невидљиво лице оне
/коју ћу поменути којом другом
/приликом, љуљајући се у ходу,
/наравно пијан од другојачијег
/вина и светлости.

1001 БУБИЦА: СМРТ

1001 бувица
пролеће
из тамне траве,
посимо светилке
пролазећи једни поред других,
дух свега што је живо
отвара нам уста,
ставља шаку у шаку,
додирује лица
неким невидљивим предметима.
Мртви смо
има више година,
више хиљада година, зар не?

СТЕПЕНИШТЕ

Не води никуд, не долази
ни од куда. Али, ја чујем
кораке некога који се пење
и кораке некога који силази.
Летњи мермер, дрвени држачи, понекад
нека упаљена лампа.

И звук потпетица

тамо и овамо, куцање штапа,
шкрипутање лаковане обуће.
А онда и онај дечак

у коме видим себе,

застрaнен мраком на дну степеништа.

И ружа коју је неко испустио из руке.
Смрт, дакле.